

Kulturministeren (Jytte Hilden):

I en sag, som er vanskelig, er det vigtigt at holde hovedet koldt. Der er to dele i denne lov. Den ene del er den besværlige fordelingsnøgle, der er for bibliotekspengene. Det vil vel altid ægge og vække til debat; de, der får, bliver glade og siger ikke så meget, og de, der eventuelt bliver taget fra, har naturligvis noget at ville fortælle os alle sammen. Anderledes kan det ikke være. Der blev i 1991 vedtaget en fordelingsnøgle, en måde at fordele pengene på.

Så kommer den anden pointe, som jeg tror, hr. Hans Christian Schmidt fra Venstre ikke gør sig klart. Denne regering – og det gælder også denne kulturminister – står ved alle de aftaler, der er indgået, men den anden del af spørgsmålet om biblioteksafgiften afgøres suverænt hvert eneste år, når finansloven vedtages. Det har så været praksis gennem alle de år, hvor denne lov har virket, at der har stået det samme beløb på finansloven.

Jeg erkender gerne, og det har jeg ikke gjort noget ud af ikke at erkende, at der kunne være nogle, der havde den formodning og forventning, at selv når der blev indført et loft, blev alle pengene i puljen. Jeg erkender gerne, jeg har klokket i det i forhold til debatten. Vi fik en omvendt Robin Hood-debat, og sådan er det. Derfor har jeg trukket besparelsen på dette sted tilbage, og derfor fremsætter jeg dette lovforslag.

Men jeg vil godt holde fast i, der er to strenge i dette. Der er spillereglerne, og dem overholder vi, og det gør regeringen. Og så er der hvert år spil omkring finansloven, hvor Venstre endnu en gang har besluttet sig for at stå totalt udenfor og stå totalt af, så man som sædvanlig kan tale med to tunger.

Til sidst vil jeg godt sige, jeg synes, det er alle tiders lov. I Tyskland er det sådan, at hver tysker – der er 80 millioner – betaler 1 kr. til en tilsvarende biblioteksafgiftslov. I Holland er man flottere på den. I Holland betaler hver hollænder 2,50 kr., det vil sige, de hollandske forfattere får mere. I Danmark, hvor vi godt nok kun er 5 millioner, betaler hver og en af os, hver eneste dansker, 27 kr. til biblioteksafgiften. Så hvis nogen kommer og siger, vi ikke har en god biblioteksafgiftslov, og hvis nogen kommer og siger, denne regering ikke står vagt om de principper, der ligger i den, så taler de ikke sandt.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg skal blot konstatere, at så lykkedes det kulturministeren at slutte med en bemærkning om noget af det, vi ikke diskuterede i dag, nemlig hvor mange penge der er og fordelingen af dem, og det var det, det handlede om i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 51: Forslag til lov om befordringsrabat til efterlønsmodtagere.

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 31/10 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Anne-Marie Meldgaard (S):**

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er etableringen af en rabatordning for efterlønsmodtagere ved benyttelse af offentlig transport et led i opfølgningen af den aftale, regeringen, Venstre, De Konservative og SF indgik om anvendelse af satsreguleringspuljen i 1996. Det er i beløbsstørrelsen 15 mio. kr. i 1996 og 30 mio. kr. i årene 1997-99.

Det er et længe næret ønske fra efterlønsmodtagerne om at blive ligestillet med landets pensionister, når det gælder køb af rabatkort, der nu opfyldes. Ikrafttræden den 1. december er noget senere, end vi havde forventet, men forhandlingerne med trafikelskaberne og de kommunale

organisationer har trukket ud, men bedre sent end aldrig.

I den seneste tid har der været en række trafikelskaber, der har indvendt, at det er umuligt for dem at få rabatsystemet til at fungere allerede pr. 1. december. Det er jeg imidlertid rimelig forundret over, da der jo er tale om en gammel aftale, som sagtens kunne have været forberedt i god tid, og alene står jo tilbage, at taksterne skal indkøres, og det mener jeg godt kan lade sig gøre.

Selve rabatordningen, der indebærer, at der ydes 50 pct. rabat på den ordinære pris på abonnementskort, er også stødt på kritik fra nogle kommuner, som ikke har en tilsvarende ordning for pensionister. Det er måske forståeligt nok, at der er nogle kommuner, der føler, at for at opfylde ligestillingen bliver de påtvunget udgifter, de ikke selv har haft indflydelse på. Men langt hen ad vejen mener jeg, at lovforslaget tager højde for netop denne situation, da det er det enkelte trafikelskab eller den enkelte amtskommune eller kommune, der inden for lovens rammer selv afgør udformningen af den konkrete rabatordning, herunder også anvendelsen af brugsperioder, der svarer til, hvad der er gældende for pensionister.

Jeg er enig i, at det er ønskeligt, at alle rabatordninger tilpasses, så sådan nogle situationer ikke opstår, men jeg vil godt erindre om, at kommuneorganisationerne har altså indgået den her aftale, og det er jo så sket på kommunernes vegne, så kritikken må rettes en anden vej.

Usikkerheden om, hvor mange efterlønsmodtagere der vil benytte rabatordningen, har medført, at der en gang om året skal ske en satsregulering, idet aftalen om de 30 mio. kr. om året jo skal overholdes.

Og i tilfælde til, at der også er en økonomisk gevinst for trafikelskaberne i en så voldsom udvidelse af kapaciteten, så er jeg sikker på, at de 90 pct. i refusion er tilstrækkeligt. Så Socialdemokratiet kan tilslutte sig forslaget.

Helge Sander (V):

Da dette lovforslag er en opfølgning af en del af aftalen om anvendelsen af satsreguleringspuljen i 1996, kan Venstre selvfølgelig støtte forslaget.

Men det er selvfølgelig lidt mærkværdigt at gå op og støtte et forslag, som vi jo af mange grunde ikke er særlig begejstrede for hverken principielt eller rent indholdsmæssigt. Blandt andet synes vi, det ikke er så heldigt, at der er

efterlønsmodtagere, der bliver bedre stillet end pensionister, men det ændrer ikke ved, at vi har aftalen om disse satspuljer.

Venstre har også fået sin del af tingene igen og har været vældig tilfreds med det, og derfor støtter vi så også forslaget her i dag.

Men jeg kan ikke lade være med også at nævne i dag, at vi synes, det vil være mere hensigtsmæssigt, om vi slet ikke havde disse satspuljer. Det betyder, at hvert eneste år skal vi finde frem til nogle forslag, der kan tilfredsstille hele forligskredsen omkring satspuljerne, og vi synes faktisk, det var bedre, om det var således, at vi ikke havde denne årlige seance.

Fru Anne-Marie Meldgaard nævnte forhold, som har været draget ind i debatten her i de seneste uger, og det giver mig anledning til at stille arbejdsministeren et par spørgsmål, som måske kan anskueliggøre det, og det er med hensyn til økonomien. Hvordan skønner arbejdsministeren, at vi kan holde os inden for de 30 mio. kr. på årsbasis? Og med hensyn til tidsfristen, er det fortsat målet, at det skal træde i kraft 1. december?

Vi er selvfølgelig helt med på begge forhold, men vi kan jo ikke se bort fra, at der har været en del spørgsmål, som er blevet rejst ude i trafikelskaberne – også med hensyn til teknikken bag rabatsystemet. Så derfor var det måske meget godt, ikke alene for os, der nu skal behandle det i udvalget, men også for offentligheden, hvis det var således, at arbejdsministeren havde nye oplysninger, da forslaget jo har været fremsat nu i, ja, efterhånden 3 uger.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg må indrømme, jeg er ikke helt enig med hr. Helge Sander omkring pensionisters stilling i samfundet i forhold til efterlønnen. Jeg er faktisk af den opfattelse, at efterlønnen er de absolut svageste, vi har, da de ikke har mulighed for at modtage forskellige sociale ydelser og tilskud såsom boligtilskud og heller ikke får del i skattesubsidierne.

Brian Mikkelsen (KF):

Som det fremgår af bemærkningerne fra de to foregående talere og af lovforslaget, så er det jo en del af satspuljeaftalen for 1996, og derfor kan vi selvfølgelig støtte forslaget.

Vi vil dog medgive, at forslaget har været længe undervejs. Det lader til, at det er finansieringen i forhold til det afsatte beløb, som åbenbart har skabt problemer.

Vi er enige med hr. Helge Sander i, at det kan være betænkeligt, at efterlønsmodtagere får mere rabat end pensionister. Derfor må vi selvfølgelig se på forbruget, og ved evalueringen må der så tages stilling til, om der skal laves om på rabattsatsen, men vi støtter selvfølgelig forslaget.

Aage Frandsen (SF):

I politik er det somme tider, man skal bevæbne sig med tålmodighed, endda med jysk tålmodighed, og når det drejer sig om denne ordning, som nu kan træde i kraft 1. december, så er det et sted, hvor det har været nødvendigt, at man er i besiddelse af tålmodighed og jysk tålmodighed.

Det var meningen, at det skulle være trådt i kraft den 1. juli. Det lykkedes ikke, og vi interesserer os ikke så meget for, hvorfor det ikke lykkedes. Det afgørende er nu, at ordningen kan træde i kraft.

Med hensyn til den konkrete ordning er det, som det allerede er blevet fremført, en ordning, som blev aftalt mellem de partier, som er med i satspuljeaftalen, nemlig regeringspartierne, De Konservative, Venstre og SF, og det her var vores del af aftalen. Og på samme måde som vi har støttet både Venstres og De Konservatives del af den og regeringspartiernes del af den, er det selvfølgelig klart, at uanset om Venstre og De Konservative synes, ordningen er perfekt, støtter de selvfølgelig dette forslag.

I den forbindelse vil jeg da godt fremhæve, at grunden til, at man kan komme i den situation, at pensionister enkelte steder ikke har en ordning, der er så god som den, efterlønsmodtagerne får her, er, at pensionisternes ordninger er så mangfoldige, at det er umuligt at finde en ordning, der kan matche alle kommuners og alle regionale trafikskabers ordninger. Det er umuligt at finde sådan en ordning. Man kan godt finde en kommune, hvor rabatten på kort til pensionister i lokalområdet er mindre end 50 pct.; men til gengæld kan det dér være sådan, at pensionisterne så har nogle andre fordelagtige ordninger, f.eks. rabat på enkeltbilletter, og under alle omstændigheder har de jo mulighed for at få rabatkort til DSB.

Så det er forkert at sige, at det her er en ordning, der generelt er bedre end pensionisternes, for det er klart, at det er den ikke.

Og med hensyn til beløbsrammen må man jo sige, at når man laver en ny ordning, ved man ikke præcis, hvad beløbsrammen svarer til i det enkelte tilfælde, eller om beløbsrammen passer

til den ordning, der er strikket sammen. Det håber vi at den gør, og det regner vi med at den gør, men under alle omstændigheder er der nogle af de penge, som er afsat i år, som ikke bruges i år, og som der derfor kan gøres godt med i 1997.

Vi regner med, at dette forslag, som altså har været længe undervejs, kan gennemføres meget hurtigt i Folketinget, sådan at man kan nå at få det vedtaget i ordentlig tid inden den 1. december, for det vil betyde, at efterlønsmodtagerne har et retskrav fra den 1. december, for selv om ordningen måske ikke reelt er trådt i kraft i den forstand, at de til den tid kan få rabatkort med 50 pct.s rabat, har de under alle omstændigheder fra den dato et retskrav. Det kan sagtens praktiseres.

Under alle omstændigheder må man sige, at trafikskaberne har vidst, at denne ordning ville komme, og det har de vidst meget længe. Men retsgrundlaget er selvfølgelig først i orden på det tidspunkt, hvor loven er vedtaget, og det regner vi altså med at Folketinget er villigt til at sørge for bliver klaret ved, at lovforslaget får en meget hurtig første, anden og tredje behandling, så loven kan træde i kraft senest den 1. december.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Den foreslåede rabatordning er som sagt en udmøntning af en aftale mellem de fleste af Folketingets partier om anvendelsen af satsreguleringspuljen for 1996.

Der skal gives efterlønsmodtagerne rabat på 50 pct. af den ordinære pris på abonnementskortet. Det forudsættes, at midlerne fra satspuljeaftalen kan finansiere ordningen.

Det stemmer ikke helt med § 3, stk. 4, hvori det anføres, at den transportansvarlige afholder udgiften ved rabatordningen og dennes administration, og at Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen herefter vurderer den transportansvarlige, f.eks. HT, 90 pct. af det beløb, der er ydet i rabat, for hvem skal så finansiere de sidste 10 pct. af aftalen samt administrationsomkostningerne? Er det HT, i det øjeblik vi taler om Københavns Kommune? Det synes i hvert fald ikke rimeligt, hvis det forholder sig sådan, og det gør det forhåbentlig ikke, men det vil jeg gerne vide om det gør.

Til slut skal jeg i øvrigt sige, at i lyset af den verserende diskussion om tilbagetrækningsalderen, og hvilke incitament der skal til for at holde på arbejdskraften efter 60-års-alderen, er

det måske ikke det mest geniale nu at introducere et yderligere incitament til at trække sig tilbage. Oveni kommer, at det er vanskeligt, ofte næsten grænsende til det umulige, at afskaffe ordninger, der giver fordele til forskellige befolkningsgrupper.

Når det er sagt, skal det også siges, at Det Radikale Venstre naturligvis vedkender sig den indgåede aftale, og at vi ser frem til en hurtig og ukompliceret udvalgsbehandling.

Tom Behnke (FP):

Det er langtfra sikkert, at udvalgsbehandlingen af forslaget bliver hurtig og ukompliceret. Vi har i hvert fald fra Fremskridtspartiets side en række spørgsmål til ministeren om konsekvenserne af forslaget.

Og hvis vi skal starte fra en ende af, må vi jo konstatere, at efterløn er en form for selvvalgt førtidspensionering af arbejdsduelige personer, for man vælger selv at gå på efterløn, og Fremskridtspartiet er som nævnt flere gange her i Folketinget principielt imod efterlønsordningen. Vi mener, at man i stedet for at have en bred efterlønsordning, som alle, også arbejdsduelige, kan hoppe over på, når de har lyst til det, i højere grad skulle udbygge mulighederne for at få en helbredsbetings pension og dermed gøre det nemmere for nedslidte mennesker på arbejdsmarkedet at komme på førtidspension.

Man kan også sætte spørgsmålstegn ved, om alle efterlønsmodtagere nødvendigvis er økonomisk dårligt stillede. Det er der ingen tegn på. Man kan sagtens have 1 mio. kr. stående på bankbogen og samtidig være efterlønsmodtager. Altså er det ikke nødvendigvis økonomisk trængte personer, der er på efterløn. Det er der ikke noget der tyder på. Det er der til gengæld mange andre grupper i samfundet der er. Så spørgsmålet er, om efterlønsmodtagerne overhovedet har brug for denne rabatordning.

Det, man burde gøre i stedet for, var naturligvis at indlægge et individuelt trangskriterium gående ud på, at den, der økonomisk er dårligt stillet, vil det være rimeligt at give et tilskud eller en mulighed for at få rabat. Det ville være rimeligt at vurdere den enkelte situation og sige: Er der behov for et tilskud, så giver vi det.

Og man kan også spørge, hvad det næste, der kommer fra ministeren, bliver, for nu har vi set, at ministeren foreslår, at de, der er på efterløn, skal have rabat, men hvad så med dem, der er på dagpenge? Skal de ikke også have rabat? Og hvad med dem, der er på bistandshjælp eller på

forskellige former for orlovsydelse? Skal de ikke også have rabat? Hvornår stopper det? For det vil jo ikke være rimeligt at sige, at kun efterlønsmodtagere som gruppe har behov for tilskud, og så stoppe dér. Så må ministeren jo føre tanken helt igennem og simpelt hen erkende, at stort set en tredjedel af den danske befolkning skal have rabat, når de kører med bus, og er det rimeligt? Det er det selvfølgelig ikke.

Men man kan også spørge om det samme, som tidligere ordførere har været inde på, nemlig hvor det rimelige ligger i, at efterlønsmodtagere skal have større rabatter end andre pensionister. For det fremgår jo klart og tydeligt af dagspressen, at bl.a. Århus Sporveje har foretaget beregninger, hvoraf det tydeligt fremgår, at et månedskort til bybusserne bliver 25 kr. dyrere for pensionister end for efterlønsmodtagere, hvis forslaget bliver gennemført. Det fremgår også tydeligt, at denne nye ordning, denne nyskabelse fra ministerens side, vil give så meget mere administrativt arbejde, at man i Århus Amt er nødt til at ansætte en ny medarbejder til at tage sig af ordningen. Og er det hensigtsmæssigt at bruge pengene på den måde? Det er det selvfølgelig ikke.

Så som minimum – som minimum! – skal vi fra Fremskridtspartiets side appellere om, at der i hvert fald oprettes sidestillede ordninger, så at nogle ikke favoriseres frem for andre.

Men som sagt er Fremskridtspartiets holdning til lovforslaget, at ministeren burde have afholdt sig fra overhovedet at fremsætte forslaget, og vi stemmer imod det.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Er hr. Tom Behnke opmærksom på, at hr. Tom Behnkes partifælle fru Kirsten Jacobsen engang i sommer stillede et spørgsmål til arbejdsministeren, hvori fru Kirsten Jacobsen bebrejdede ministeren, at forslaget endnu ikke var kommet i vej, hvor det ellers var bebudet, at det skulle være fremme den 1. juli? For det vil jo sige, at på det tidspunkt må i hvert fald nogle medlemmer af Fremskridtspartiet have været interesserede i, at ordningen kom igennem så hurtigt som overhovedet muligt, for dengang troede man, at det kunne gøres administrativt. Er hr. Tom Behnke opmærksom på, at det var Fremskridtspartiets opfattelse i sommer?

Jette Gottlieb (EL):

Det er fint, at efterlønsmodtagerne nu får mulighed for at få rabat til den kollektive transport, og Enhedslisten støtter lovforslaget.

Men jeg håber, at de lokale trafikskaber ikke lægger for mange begrænsninger på bru- gen af kortet. De får trods alt glæde af en stor gruppe af potentielle nye kunder, som kan bidrage til en mere almen bevægelse fra den individuelle til den kollektive transport. Det kunne endda for trafikskaberne blive et incitament til en forbedret service.

Hr. Tom Behnke argumenterer for, at forslaget er indledningen til en kraftig nedsættelse af taksterne i hele det kollektive system. Gid det var så vel! Men det er det jo altså ikke. Det er kun et lille bitte skridt, og som sagt støtter Enhedslisten det.

Men forslaget udspringer af satspuljeforliget, hvilket gør mig svært betænkelig. Det er usmageligt, at en gruppe af partier samler sig om den sukkerskål, som de 2 mia. kr., der for tiden und- drages statskassen, udgør, for så at dele suk- kerknalder ud til forskellige grupper, som de finder det for godt.

Så jeg må nødvendigvis slutte med et citat:

»For øvrigt mener vi, at satspuljeforliget bør afskaffes.«

Addi Andersen (CD):

Centrum-Demokraterne kan støtte arbejdsmini- sterens lovforslag om en rabatordning til efter- lønsmodtagere ved benyttelse af offentlige transportmidler.

Forslaget er et led i en aftale om anvendelse af satsreguleringspuljen, som de fleste af Folketin- gets partier har været med til at fordele, og da ordningen foreslås gennemført pr. 1. december 1996, skal CD ikke forsinke julegaven til efter- lønsmodtagerne, men stemme for forslaget.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

I dagens debat finder Enhedslisten og Dansk Folkeparti hinanden på ét område, og det er det citat, der netop er blevet fremsagt fra Folketin- gets talerstol af fru Jette Gottlieb.

Dansk Folkeparti har ikke del i aftalen om anvendelse af satsreguleringspuljen, og vi ønsker det egentlig heller ikke, for vi finder i det hele taget, at det er en usmagelig ordning, og det synes jeg egentlig kommer meget godt til udtryk i CD's ordførers bemærkning om, at det er en julegave til efterlønsmodtagerne.

Men det betyder jo også, at vi har mulighed for at stemme efter vores overbevisning i denne sag – i modsætning til det, jeg kan forstå er kommet til udtryk fra flere andre ordførere, især i starten af debatten om dette forslag, lovforslag nr. L 51.

Vi mener generelt, at det er et skråplan, Fol- ketinget bevæger sig ud på med den rabatord- ning for befordring for efterlønsmodtagere, der er tale om. Vi mener, det er forkert at sidestille efterlønsmodtagere med pensionister. Vi mener, at det er en helt anden diskussion, når vi taler om gode vilkår for pensionister, for som det tid- ligere har været fremført – og det mener vi i Dansk Folkeparti er meget rigtigt – er efterløns- modtagere arbejdsduelige mennesker, som i god tid planlægger at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet for at leve en efterlønstilværel- se, for at prioritere anderledes, og det er deres valg. Men det betyder altså også, at man ikke, som man gør her, skal sidestille pensionister og efterlønsmodtagere og da i særdeleshed ikke, når det endda viser sig, at ordningen på visse områder favoriserer efterlønsmodtagerne frem for folkepensionisterne.

Og når man ser på forslaget, viser det sig også, at der er stor usikkerhed om, hvad det egentlig kommer til at koste. I forligskredsen skønner man, at det kommer til at koste 30 mio. kr., men man skriver meget flot i bemærknin- gerne, at man bliver nødt til at revidere satsen årligt, fordi man ikke rigtig ved, om udgifterne ikke egentlig bliver en del større end 30 mio. kr., og man er endda så flot, at man siger, at der allerede i 1997 gudskelov er en uforbrugt pulje fra 1996, som man kan overføre, hvis udgifterne bliver større end 30 mio. kr.

Og det er egentlig pudsigt, når man tænker på, at når oppositionen tager sig den frihed at fremsætte forslag, der enten øger de offentlige udgifter eller mindsker det offentliges indtæg- ter, bliver man altid fra regeringens side skudt i skoene, at man er meget uansvarlig, når man ikke kan finde ud af at prioritere de offentlige midler og ikke meget klart definerer, hvad et forslag koster. Og her kommer der altså et for- slag, hvor der er stor usikkerhed om, hvad det i realiteten koster!

Afslutningsvis skal jeg bare sige, at Dansk Folkeparti ikke kan stemme for det fremsatte lovforslag.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil sige tak til de ordførere, der har været positive over for lovforslaget, og jeg vil specielt sige tak for den jyske tålmodighed, som hr. Aage Frandsen nævnte i sin tale, og som åbenbart har været hårdt prøvet.

I regeringen er vi glade for, at vi har fundet en løsning, som trafikskaberne slutter op om – også med hensyn til finansieringen af ordningen – og som fører til, at efterlønsmodtagere pr. 1. december, når de køber et abonnementskort, kan købe det til halv pris. Det synes jeg sådan set der er god grund til at glæde sig over, og det, som nogle har kaldt en julegave, er der altså også et meget bredt flertal i Folketinget som gerne vil bakke op.

Jeg har noteret mig, at hr. Kristian Thulesen Dahl på Dansk Folkepartis vegne og hr. Tom Behnke på Fremskridtspartiets vegne ikke er med på denne her ordning til efterlønsmodtagere. Det synes jeg der er grund til at beklage.

Jeg deler ikke den opfattelse, der har været givet udtryk for, at det skulle være et incitament til at gå på efterløn, at man får et halvt buskort. Er der nogen, der tror på den? Bare fordi man får et halvt buskort, skulle man så vælge at gå på efterløn? Man går altså på efterløn, fordi man gerne vil trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

Jeg kan oplyse, at det gælder for 35 pct. af dem, der er på efterløn, at de kommer fra ledighed, og ledighed er, som alle her ved, ikke noget, man selv vælger, men noget uforskyldt. En meget stor del af efterlønsmodtagerne oplever altså absolut ikke efterlønnen som en frivillig ordning, men det er en ordning, som de vælger, fordi de ikke kan få et arbejde.

Jeg håber, at Arbejdsmarkedsudvalget meget hurtigt kan afgive betænkning, sådan at den tidsfrist, vi har stillet efterlønsmodtagerne i udsigt, kan holde.

Fru Elsebeth Gerner Nielsen spurgte, om den finansieringsform, der foreslås, nu er rigtig, og om dem, der skal administrere denne her ordning, bliver holdt fuldstændig økonomisk skadesløse. Det gør de ikke. Efter den ordning, vi har lagt op til, bliver 90 pct. af de udgifter, der er knyttet til denne her ordning, dækket ved, at trafikskaberne melder ind til arbejdsløshedsforsikringskontoret eller direktoratet, og så får de pengene; men de får kun 90 pct. Det er i øvrigt efter aftale med trafikskaberne – også HT.

Det hænger sammen med, at man jo ikke kan udelukke, som fru Jette Gottlieb fuldstændig

rigtigt sagde, at der faktisk bliver flere, der kører med trafikskaberne, og dermed kan der meget vel opstå en situation, hvor trafikskaberne får flere kunder og dermed også en øget indtægt.

Og jeg har da sådan set også det samme håb, som fru Jette Gottlieb gav udtryk for. Hvis det her kunne føre til, at flere foretrak den kollektive trafik, så det også gav en mulighed for en bedre service, ja, så havde vi jo da slået et par fluer med ét smæk. Det er jeg meget enig i.

Der var en enkelt bemærkning om dette her med, om ordningen nu kan holdes inden for rammen eller ej. Det, der jo er tale om her, er en løvbunden udgift inden for en fast økonomisk ramme. Og når vi har den faste økonomiske ramme, så er vi nødt til at holde øje med, hvordan økonomien udvikler sig. Vi har afsat 15 mio. kr. i indeværende år, 30 mio. kr. til næste år og 30 mio. kr. til næste år igen.

De 15 mio. kr., der er sat af i indeværende år, når vi selvsagt ikke at bruge, da ordningen først træder i kraft den 1. december og ikke den 1. juni, og det betyder så, at der er et større økonomisk volumen i de år, hvor ordningen kører som en forsøgsordning. Det er forklaringen på de lidt specielle, kan man sige, bemærkninger, der er omkring økonomien. Det skal holdes inden for den økonomiske ramme, men det er en løvbunden udgift.

Men vi mener sådan set nok, at den her konstruktion skulle kunne holdes inden for den økonomiske ramme, der er afsat til den; men hvis ikke det lykkes, så er der som sagt en revisionsbestemmelse.

Så har jeg bidt mærke i, at der er et par partier, der ikke bryder sig meget om satspuljen og muligheden for at dele lidt penge ud her ved juletid. Et af de partier, som ikke er meget for satspuljen, stemmer imod – nej, der er faktisk to partier, der stemmer imod – og så er der et af de tre partier, der er imod satspuljen, som alligevel stemmer for forslaget.

Jeg har ikke lavet noget detektivarbejde på, hvor mange af de forslag, der finansieres fra satspuljen, som man har stemt imod, når de er kommet til afstemning i salen. Det er jo typisk noget, der giver nogle bedre muligheder for nogle grupper, og det vil alle partier trods alt gerne være med til, uanset om de har del i satspuljeforliget, eller de ikke har det.

Men som sagt glæder jeg mig over, at ordningen kommer på plads nu. Der har været nogle problemer med det, men det betyder så, at vi

også har fundet en fornuftig løsning og ordning på det.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Nu skal arbejdsministeren jo ikke lægge ord i munden på os, som vi ikke har sagt. Jeg har ikke hørt nogen, der har sagt, at det skulle være et incitament til at gå på efterløn, at man nu kunne få rabat på sit buskort.

Det, jeg sagde på vegne af Fremskridtspartiet, var, at man frivilligt er gået på efterløn. Det er altså helt frivilligt, om man vil gå over på efterløn med alt, hvad det så indebærer, og derfor er der ingen grund til, at man laver den her ordning.

Så sent som i går havde vi her i Folketinget en større forespørgselsdebat, hvor det viste sig, at regeringspartierne vil stemme imod, at man afsætter flere ressourcer til de syge, de svage og de ældre. Det stemmer man imod fra regeringens side, samtidig med at man her vil give 30 mio. kr. til en gruppe, som reelt ikke har brug for pengene, som reelt ikke har brug for de rabatordninger.

Det, man skulle tage og gøre fra regeringens side, var at tage hånd om de ufrivilligt svage, dem, der er på pension osv., dem, der virkelig har brug for de 30 mio. kr.

Det er jo rigtigt, hvad der bliver sagt fra Enhedslistens side, at satspuljeforliget er ét stort julemandsshow, hvor man sidder i en loge og efter forgodtbefindende uddeler penge til dem, man godt kan lide, mens dem, man ikke kan lide, ingen penge får.

For Fremskridtspartiets vedkommende er der ingen tvivl om, hvorfor vi ikke er med: Vi har stemt imod. Men et parti som Enhedslisten, der er kommet i Folketinget, efter at ordningen er blevet etableret, kan end ikke få lov at være med.

Næh, brug de 30 mio. kr. på de mennesker, der har brug for dem. Det ville være værdigt for regeringen.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Nu taler hr. Tom Behnke om 30 mio. kr. I virkeligheden er satspuljemidlerne jo flere hundrede millioner kroner, som vi deler ud, og det sker, synes vi, en anelse tilfældigt.

Derfor skal min korte bemærkning være til arbejdsministeren, som sagde, at man beklager sig over satspuljen, men når forslagene kommer

til behandling i Folketingssalen, så stemmer man alligevel for dem.

Jamen selvfølgelig stemmer vi for, fordi det er en aftale, vi har indgået, hvor Venstre har fået sin del, og andre partier har fået deres. SF har nu altså fået det forslag, vi har til behandling her i dag, og det stemmer vi selvfølgelig for.

Jeg gjorde en helt saglig betragtning om, at vi ikke synes, at satspuljen er en særlig hensigtsmæssig måde at fordele offentlige midler på, og derfor ønsker vi helt principielt, at satspuljen afskaffes, og at vi så lader de penge indgå i en større sammenhæng i en samlet vurdering af, hvad der er behov for at anvende offentlige midler til.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Helge Sander må jo selv om, om han føler sig truffet af arbejdsministerens bemærkninger, men jeg må sige, jeg følte, at de var rettet andre steder hen.

Derfor bad jeg om ordet for en kort bemærkning for at gøre arbejdsministeren opmærksom på, at vi principielt er modstandere af satspuljeordningen, men de forslag, som kommer til behandling her i salen, vil vi tage stilling til ét for ét ud fra, om vi støtter det pågældende initiativ, eller vi ikke støtter det pågældende initiativ.

Det er bare for at skære ud i pap, at vi altså ikke siger, at der er en automatik i det. Hvis regeringen under henvisning til aftalen om satspuljeordningen fremsætter et forslag, som vi mener er et godt forslag, så vil vi stemme for det – det er klart – men der ligger ikke nogen automatik i det.

Og når vi stemmer imod det forslag fra regeringen, som er til behandling her i dag, er det simpelt hen, fordi vi mener, at forslaget rent sagligt set ikke er fornuftigt. Vi finder, det er et forsøg på en sidestilling af pensionistgruppen og efterlønsguppen, som man slet ikke kan sidestille. Derfor mener vi, forslaget i sin tanke er forkeret, og derfor stemmer vi imod forslaget.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil godt sige til hr. Helge Sander, der tilsyneladende følte sig ramt af min bemærkning, at den ikke var møntet på Venstre. Den var møntet på Fremskridtspartiet, Dansk Folkeparti og Enhedslisten, så dér var hr. Helge Sander – endnu en gang, havde jeg nær sagt – lidt for hurtig.

Så vil jeg godt sige til det, hr. Tom Behnke sagde, om, at man går frivilligt på efterløn: Ja, mange går frivilligt på efterløn; det har hr. Tom Behnke fuldstændig ret i.

Men der er også nogle, der ikke er i en situation, hvor det reelt er frivilligt, og det er den store gruppe, der er arbejdsløse, når de når efterlønsalderen. De har i virkeligheden et valg mellem at falde ud af dagpengesystemet eller gå på efterløn. Det gælder for 35 pct. af dem, der er på efterløn, at det er folk, der kommer fra en ledighedssituation. Det er bare sådan til almindelig oplysning.

Den anden bemærkning, jeg har, er med hensyn til, at efterlønsmodtagerne ikke skulle have brug for pengene – hvis jeg har forstået det rigtigt – på samme måde som pensionisterne ville have. Dertil vil jeg godt sige, at efterlønsmodtagere, specielt dem, som er på 2. sats, dvs. 80 pct. af dagpengene, er nede på et forsørgelsesgrundlag på 108.000–109.000 kr. om året eller dér omkring. Efterlønsmodtagere har ikke adgang til tilskud til medicin og boligydelse, og de har heller ikke nogen særlige regler i skattesystemet, som pensionisterne har; så det er faktisk sådan, at hvis man opstiller gruppen af efterlønsmodtagere i én kolonne og pensionisterne i en anden kolonne – selvfølgelig afhængigt af deres boligudgifter, det vil jeg godt præcisere – vil der være en lang, lang række tilfælde, hvor pensionisten har betydelig mere til forbrug, end efterlønsmodtageren har.

Jeg synes egentlig, det er en retfærdigheds-handling, vi øver her, når vi for en relativt lille gruppe retter op på den ulighed, som mange efterlønsmodtagere oplever ved, at de ikke har adgang til billig klubvirksomhed, billig transport osv., osv. Her kommer vi med en ordning, som de partier, der står bag aftalen, bærer igennem, og så synes jeg faktisk, man skal være meget varsom og lade være med at ligge under for den kritik, som jeg da også har hørt fra nogle pensionistorganisationer, om, at når efterlønsmodtagerne skal have noget, så skal vi have noget andet, fordi forspringet for pensionisterne tilsyneladende skal være lige så stort, som det hele tiden har været. Det synes jeg ikke er særlig værdigt.

Jeg vil godt sige afslutningsvis, at jeg glæder mig, og regeringen glæder sig, over, at vi nu får denne her ordning på plads, og at vi får den så hurtigt på plads, som det overhovedet kan lade sig gøre – og det er til den 1. december.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det er bare ikke rimeligt, når man sidder i en loge af partier og efter forgodtbefindende deler skatteyderkroner ud til det ene og det andet formål, at man ikke i første omgang tager fat dér, hvor der virkelig er behov for pengene, og yder noget hjælp til de grupper, der har et stort behov for hjælp.

Jeg kunne som eksempel nævne narkomanbehandling. Det halter ganske gevaldigt med behandlingen af narkomaner, fordi der ikke er penge nok. Kunne man ikke med større fordel have brugt pengene dér? Eller hvad med de sindslidende? Hvad med de hjemløse? Hvad med hjemmehjælpen? Mange ældre kan ikke få hjemmehjælp i sommermånederne. Hvad med ventelisterne til hospitalerne?

Hvorfor kan man i denne lille, snævre loge af partier, der sidder og administrerer disse penge, som Folketinget ikke har indflydelse på, ikke kanalisere pengene derhen, hvor der virkelig er brug for dem, i stedet for det her pjat?

Vi stemmer imod forslaget.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Nu er det jo ikke sådan, at de områder, som hr. Tom Behnke siger har brug for penge, ikke bliver tilgodeset. Det er faktisk de områder, som regeringen prioriterer meget højt i de finanslovsforhandlinger, som pågår i øjeblikket.

Men jeg har konstateret – og det tror jeg alle her har konstateret – at Fremskridtspartiet er imod, at efterlønsmodtagere får buskort til halv pris, og det må vi selvfølgelig tage til efterretning.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg tror også, det budskab efterhånden er trængt igennem.

Men når ministeren siger, at regeringen faktisk prioriterer de andre områder, som jeg nævnte, meget højt, er det jo ikke tilfældet, når man f.eks. på området afvænnings og behandling af narkomaner har afsat et beløb på 60–70 mio. kr., og vi ved, at behovet rent faktisk er i størrelsesordenen 600 mio. kr., hvis bare man skal efterkomme ønsket fra de narkomaner, der frivilligt henvender sig og beder om at blive afvænnet.

Narkomaner, der kommer og spørger, om de ikke godt kan få lov til at blive afvænnet, bliver afvist, for der er simpelt hen ikke penge i syste-

met. Her var et sted, hvor man virkelig kunne have brugt de her penge til stor gavn og med stor effekt både for disse mennesker og for samfundet som helhed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 58: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Klageregler m.v.).
Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 6/11 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Med dette lovforslag fremkommer ministeren med forslag til ændrede klageregler, ligesom ministeren har forslag til, hvordan man bedre kan løse konflikter om afgrænsning af arbejdsløsheds-kassernes faglige områder.

Herudover indeholder lovforslaget nogle ændringer, som giver ledige a-kassemedlemmer, der er under uddannelse, mulighed for at vælge at få udbetalt optjente feriedagpenge, når uddannelsesinstitutionen har ferielukket, i stedet for ydelsen, man modtager til hverdag.

Endelig indeholder forslaget en række andre ændringer, som er af mere teknisk karakter, og dem vil jeg derfor ikke komme nærmere ind på.

Socialdemokratiet ser med stor velvillighed på lovforslaget, og vi har bemærket, at de ændrede klageregler vedrørende rettigheder og

pligter samt forseelser mod a-kassen og EF-forordninger ikke ændrer ved, hvilke afgørelser der kan indbringes for Arbejdsmarkedets Ankenævn.

Vi har noteret os, at direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen får mulighed for på ny at vurdere en sag, hvilket i sagens natur ikke sikrer uvildighed, men har til formål at aflaste Ankenævnet i de situationer, hvor der f.eks. er fremkommet nye oplysninger, der kan tænkes at ændre den påklagede afgørelse.

Det skal i forbindelse med uvildigheden slås fast, at i de tilfælde, hvor direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen fastholder sin afgørelse vedrørende de tidligere nævnte områder, sendes klagen til Ankenævnet, som er den sidste klageinstans. Herved sikres den fornødne uvildighed.

Når det er sagt, er det dog også Socialdemokratiets opfattelse, at når vi taler om klagesager vedrørende en a-kasses sagsbehandling, finder vi, at én klageinstans er tilstrækkelig. Forslaget om, at arbejdsministeren fortsat skal være klageinstans for Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens afgørelser om faggrænser, er vi naturligvis enige i.

Det interessante er imidlertid, at ministeren inden sin afgørelse som hovedregel vil inddrage Arbejdsløsheds-kassernes Faggrænseudvalg til løsning af konflikter om afgrænsning af kassernes faglige områder, hvilket vi i Socialdemokratiet mener er et løsningsforslag, som balancerer konstruktivt mellem det faglige og det politiske regi.

Heri lægges ikke mindst en anerkendelse af nogle af de forslag og tilkendegivelser, der er indeholdt i rapporten fra Udvalget om Arbejdsløsheds-kassernes Faglige Områder. Heri påpeger udvalget, at de grundlæggende faglige konflikter i videst muligt omfang bør løses af de involverede parter selv.

Videre hedder det dog i rapporten, at der i tråd med lovforslaget etableres et konfliktløsningsforum, altså faggrænseudvalget, med en uvildig opmand som forhandlingsleder, der afgiver en rapport med sin indstilling til arbejdsministeren, der herefter træffer afgørelse i sagen.

Disse forslag, som er nævnt i rapporten, er imødekommet med lovforslaget, og jeg skal med disse bemærkninger på Socialdemokratiets vegne anbefale lovforslaget til Tingets velvillige behandling.